

Anton Janša. Biografski in bibliografski mejniki

Časovni mejniki iz biografij, objav,	Dogodki, objave, dokumenti....
17. in 18. stol.	Gorenjski čebelarji so spomladi vozili čebele na pašo na Koroško (»Odgovor« - Glavar, 1768); o tem piše tudi Ernest Fuchs (tipkopisi in poglavje Bienenkrieg (Pechhaker, 2003) – podatek, da je bila 14. 7. 1760. čebelja paša v celovški kotlini prepovedana za čebelarje iz Kranjske in Kanalske doline (avtor te informacije je Ernest Fuchs – poiskati dokument v celovškem arhivu); o prevažanju čebel (predvsem iz gornje Koroške) v celovško kotlino na ajdovo pašo in o neprilikah (spopadi, čebelna vojna) s tamkajšnjimi kmeti poročajo: Stabej (1953 – 1955 - sestavek: Stari zapisi o čebelah in čebelarstvu), Schlegel (1798), Woltersdorf (1812) in Kotnik (1951).
20. maj 1734	Rojstvo (lahko tudi dan krsta); Breznica 11 (Rodine); pri hiši je bilo čebelarjenje tradicionalno; po domače Kuharjev Tone.
29. maj 1752	Umre oče Matija; skrb nad čebelami prevzame najstarejši sin Anton
1752 – 1766	Za mlada leta Antona Janše je nekaj avtentičnih poročil: bavitel se je s čebelarstvom (glej predgovor v njegovi prvi knjigi - 1771) , slikarstvom, opravljal tlako, ... - zapis Pösla – Janšev učenec (1784) o pripovedovanju Antona Janše o lovilni vreči za roje; nepotrjeno - ali je bil Janša v letih 1765 – 1766 na Koroškem (?); vloga Koroške kmetijske družbe,..... (objave v knjigah (Ehrenfels, 1829, Heinrich, 1832, 1853; Erker, 2003...) in tipkopisi Ernest Fuchs (?) in podatki iz spleta - poiskati dokumente v celovškem arhivu); kdo je Antona Janšo in njegova brata obvestil in napotil v bakrorezno risarsko šolo na Dunaj (1766) (?)
1766	Anton Janša in njegov brat Lorenz prideta konec leta 1766 na Dunaj; Anton s seboj pripelje 16 panjev čebel – Perc (1925, str. 8; Rojina (1906, str. 3)
December 1766	Zapis iz decembra 1766 v sprejemnih zapisnikih dunajske bakrorezne risarske šole – Antony Jänisch – Näbrisence in Crein – zeichner (zapisan tudi brat Lorenz) – Navratil 1883: Na drugem listu pod decembrom mesecem l. 1766 napisano je zapored z nemškim pismom: Lorenz Jänisch⁺ — Näbrisence — zeichner in Crein, Antony Jänisch^h — Näbrisence — zeichner; September 1767: vpisan še drugi brat Valentin Janisch.

Pred 3. majem 1769	Janša se je javil za čebelarja pri spodnjeavstrijski ekonomski družbi; njegova ponudba je bila sprejeta; Janša je nastopil brez tolmača, kar dokazuje, da je znal nemško – Navratil (1883, 1886)
3. maj 1769	Janša je na seji odbora sprejet za čebelarja pri spodnjeavstrijski ekonomski družbi (dodatni argumenti za tak sklep: poznavanje naprednega kranjskega čebelarstva (Schirachovo mnenje: <i>Tujci*, ki imajo od svojih čebel tako veliko koristi, morajo postati naši učitelji</i>; »Odgovor« Petra Pavla Glavarja iz leta 1768 - glej Mihelič (1934) in Gregori (2010),); z zapisnikom in sklepom odbora je bila seznanjena tudi cesarica Marija Terezija. * Iz Schirachove knjige (1770, str. 116 - 117): Ausländer, die solche beträchtliche Summen aus ihren Bienen lösen, müssen unsere Lehrmeister werden.
Po 3. maju 1769	Spomenica kneza Starhenberga (pokrovitelj spodnje avstrijske ekonomske družbe) cesarici s prošnjo, da dodeli čebelarju Janši primerno plačo.
Konec maja ali začetek junija 1769	Janša postane čebelar pri spodnje avstrijski ekonomski družbi z dovoljenjem cesarice Marije Terezije: «...da sme poleg slikarstva opravljati tudi službo čebelarja pri družbi.» (Mihelič, 1934)
7. junij 1769	Zapisnik spodnjeavstrijske ekonomske družbe, kjer je zapisano, da je začel Janša čebelariti v Meidlingu.
Avgust 1769	Janša odpelje čebele na Moravsko polje v ajdovo pašo; uspešna bera medu!
8. november 1769	Zapisnik avstrijske ekonomske družbe, kjer je zapisano, da je cesarica dovolila, da dobiva Janša za čebelarjenje 360 gold. letno.
Ob koncu leta 1769	Janša želi opustiti delo čebelarja pri spodnje avstrijski ekonomski družbi, da bi lahko odpotoval na odobreno študijsko potovanje v Italijo – slikarstvo.
22. marec 1770	Janša je poklican na sejo odbora spodnje avstrijske ekonomske družbe, kjer naj bi se odločil med slikarstvom in čebelarstvom; imel je tudi pomisleke glede svojih dohodkov – preje je zaslužil okoli 800 gold. letno; družba je ponovno zaprosila cesarico, da uredi Janši plačo.

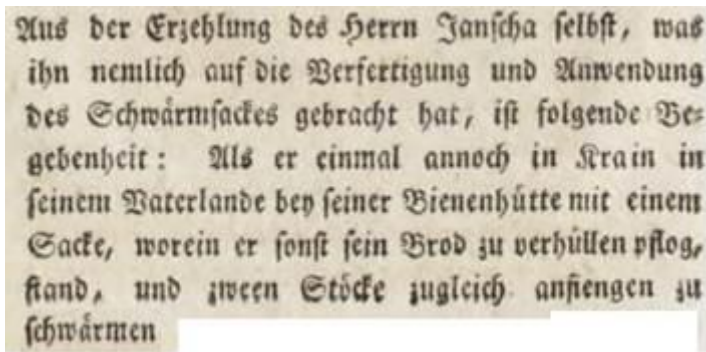
6. april 1770	Cesarica lastnoročno podpiše pismo, kjer je določeno, da se izkušenemu kranjskemu čebelarju Janši odobri letna plača 600 gold., prosto stanovanje in kurjavo pod pogojem, da se omeji samo na širjenje čebelarskega pouka, da bo vse, ki bodo k njemu napoteni, popolnoma in brez pridržka poučil in da bo z istim smotrom (poučevanje) potoval tudi v ostale dedne dežele. Janša postane 6. 4. 1770 c. kr. učitelj čebelarstva. Prevod: Mihelič 1934, str. 76: »V čebelarjenju posebno izkušenemu kranjskemu slikarju Janši sem namesto 30 gold., ki jih je doslej užival iz blagajne gradbenega urada (Bau-Amts Cassa), dalje prostega stanovanja in kurjave, odobrila sploh letnih šest sto goldinarjev plače pod pogojem, da se omeji samo na širjenje čebelarskega pouka, da bo vse tiste, ki jih bo k njemu napotil Komercialni svet ali tudi Kmetijska družba, popolnoma in brez pridržka poučil in da bo z istim smotrom tudi potoval v ostale dedne dežele. Vsekakor pa omejujem odobritev te plače izrečno s pogojem, da bo dano obljubo izpolnjeval osebno in z vestnim poučevanjem drugih oseb in da se bo o tem semtertje izkazal s potrdilom Komercialnega sveta. V smislu tega mojega odloka se naj o tem obvesti tukajšnja Kmetijska družba, obenem pa naj se sporoči vse potrebno tudi Zbornici glede nakazila plače.« Maria Teresia, l. r.
7. april 1770	Dvorni sklep z dne 7. aprila 1770 o imenovanju Antona Janše za c. kr. učitelja čebelarstva.
Maj 1770	Pričetek pouka na c. kr. čebelarski šoli v Augartenu na Dunaju: teoretičen pouk vsak dan od 6 – 7 ure popoldne; čez dan je bil Janša vsakomur na razpolago za vprašanja, nasvete, praktične predstavitve,; konec julija oz. začetkom avgusta se je šola skupaj s čebelami vsako leto preselila na Moravsko polje v ajdovo pašo (prevoza čebel na pašo do Janše v spodnjeavstrijskem čebelarjenju niso poznali - imenovali so ga kranjski ali Janšev način).
Maj - junij 1770	Janša še ni bil zadovoljen, ker mu ni bila zagotovljena dosmrtna plača; spodnje avstrijska ekonomska družba ponovno zaprosi cesarico, da mu to dodeli.
8. junij 1770	Cesarica ga 8. junija 1770 ponovno imenuje za čebelarskega učitelja in odredi, da mu je letna plača 600 gold. odmerjena »na vse žive dni«; dovoljeno mu je, da se ob prostem času, ukvarja tudi s slikarstvom. Mihelič 1934, str. 78: Družba se je zato morala še enkrat obrniti do cesarice, ki je 8. junija 1770. l. vnovič imenovala Antona Janšo za čebelarskega učitelja »z dodatkom, da je letna plača (600 gold.) odmerjena »na vse žive dni«, t. j., »da jo bode Anton Janša, prvi čebelarski učitelj dunajski, užival tudi po tem, kedar ga vlada ne bi več potrebovala za čebelarski pouk«.»³³ Poleg tega se mu je dovolilo, da se sme ob prostem času ukvarjati tudi s slikanjem.
Maj 1770 - september 1773	Janša uči v čebelarski šoli v Augartenu na Dunaju in je tudi potovalni učitelj za čebelarstvo.

Zima 1770/71	Janša piše svojo prvo knjigo; verjetno sta jo pred tiskom jezikovno in stilistično pregledala z Blažem Kumerdejem.
4. marec 1771	Realzeitung der Wissenschaften und Künste (4. marec 1771) objavi članek o kranjskem čebelarstvu, o čebelarški šoli v Augartnu in učitelju Antonu Janši. Med drugim je zapisano: Vojvodina Kranjska je že nekaj let v čebelarstvu pred drugimi c. kr. dednimi deželami. Zato so iz te dežele poklicali spretnega čebelarja gospoda Janšo, ki je tudi v drugih umetnostih pokazal svoj talent, in mu iz razloga deželnoknežjega skrbstva poverili pouk na neki javni šoli. Ta se je začela prejšlo poletje v c. kr. Augartenu in se bo prihodnje poletje nadaljevala. Za to primeren čas nastopi proti koncu meseca aprila, do polovice meseca septembra pa upa gospod Janša, da bo vsakemu ljubitelju, ki ima nekaj zmožnosti in znanja o navadnem čebelarstvu, v toliko pojasnil svoj neizrečeno hasnoviti način (čebelarjenja), kolikor je treba, da ga bo lahko uvedel pri sebi in pri drugih. Vse dni v tednu je od 6—7 ure zvečer določena ura za javno poučevanje; izven te ure pa gre lahko vsakdo kadarkoli čez dan h gospodu Janši po nasvet. Pouk je brezplačen; tistim torej, ki hočejo poslati učence iz drugih krajev, bo skrbeti le za njih vzdrževanje. Svetovati pa je tem, da izbere za to zmožne, čitanja in pisanja vešče ljudi, predvsem pa take, ki že znajo ravnati s čebelami. Gospod Janša nam obeta, da bo v kratkem izdal tiskano navodilo o čebelarstvu po svojih načelih in izkušnjah, ki ga željno pričakujemo. Prevod: Stane Mihelič. Anton Janša. 1934, str. 97
1771	Izide Janševa prva knjiga - učbenik: Abhandlung von Schwärmen der Bienen von Anton Janscha k. k. Bienenlehrer (Razprava o rojenju čebel od Antona Janše c. kr. učitelja čebelarstva): – ponatisi: 1774 (http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-GQIOTNUU – 26. 3. 2014); 1775; – prevedena v poljski, madžarski in češki jezik; – slovenski prevod 1776 (Peter Pavel Glavar z dopolnitvami; knjiga ni izšla – rokopis v Arhivu Republike Slovenije) – Virtualni vpogled v Glavarjev rokopis Pogovor od Zhebelnih rojou je na spletnem naslovu: http://www.dedi.si/virtualna-knjiga/28822 - 26. 3. 2014. Virtualni vpogled v tiskano izdajo knjige: Pogovor o čebelnih rojih (iz knjige: Ob 200-letnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu. Ljubljana 1976) je na spletnem naslovu: http://www.dedi.si/virtualna-knjiga/28706 - 26. 3. 2014 Virtualni vpogled v Glavarjev originalni tekst skupaj z rokopisom: Pogovor od Zhebelnih rojou je na spletnem naslovu: http://nl.ijs.si/imp/wikivir/dl/WIKI00527-1776.html - 26. 3. 2014 - v slovenskem jeziku je izdana leta 1906 (prevod Bukovec).
1771	Korsemka Anton je leta 1771 napisal in izdal knjigo Unterricht von der Bienenzucht in Bayern v kateri na str. 4 in str. 76 omenja Bienenschule zu Schwäding (čebelarška šola v Schwädingu), kjer se lahko vsakdo podučí o čebelarstvu.
Zima 1772/73	Janša piše svojo drugo knjigo Vollständige Lehre von der Bienenzucht (Popolen nauk o čebelarstvu), ki jo želi izdati leta 1773.
1773	Janšev načrt in predlog za čebelarско družbo; predlog ni sprejet.

1773	V dunajski okolici čebelarijo po Janševem načinu - nauku: čebele se ne smejo moriti, voziti jih je treba na pašo, troti niso vodonosci, matico troti oplodijo v zraku,
27. marec 1773	Realzeitung v članku Anzeige sporoča, da je Janša v knjigi Razprava o rojenju čebel v 63. poglavju opisal praho matice v zraku. Drugi avtorji so opisovali, da troti oplodijo matico tudi v panju. Razpisali so nagrado 20 ducatov tistemu, ki bi to nedvoumno dokazal.
15. maj 1773	Realzeitung v članku Preisfrage für die Bienenzucht ponovno spodbuja, da je razpisana nagrada 20 ducatov za tistega, ki bo do konca avgusta predstavil metodo s katero se iz čebelje zalege vedno vzgoji tako popolno in trajno matico kot je naravna in brez prisile vzgojena matica. Za vprašanja o tem se lahko obrne na g. Janšo.
29. maj 1773	Realzeitung je 29. Maja 1773 objavil zanimivo novico za bralce. V skrajšanem prevodu glasi: »Mastnost voska, izhlapnina čebel in od tega dišeči vonj naj bi ustvarile domnevo, da čebele kraje, kjer so, obvarujejo pred strelo. Prav tako ni nobenega znanega primera, da bi strela udarila v čebelnjak. O tem so popraševali številne oskrbovalce čebel, ki so to potrdili in dodali, da so v času neviht čebelnjaki njihovo varno zatočišče. Če je to res, potem je to dober nasvet za obrambo proti udaru strele. Če pa kdo ve za primer, da je strela udarila v čebelnjak, potem naj to obvezno pismeno sporoči gospodu Janši v Augarten, da se bo lahko potem o tem obvestilo naše bralce.«
1773	Riem (1776) poroča: Neznani Janšev učenec je opisal Janšev čebelarski nauk leta 1773 v knjigi »Anleitung in der Bienenzucht für Ungarn (prevod: Navodilo za čebelarjenje na Madžarskem)«
21. 8. 1773.	Realzeitung in Wienerisches Diarium 21. 8. 1773 sta objavila: Drittens, auch zur Verbreitung einer den Ländern so gedächlichen Bienenpflege, allen denen Landwirthen in Niederösterreich, welche mit Ende Aprils 1774. fünfzehn Bienenstöcke, nach der vortreflichen und durchaus bewährt befundenen Pflanzart des kaiserl. k. aufgestellten Bienenlehrers, Janša, besimmen wohl gepflegt, ausgemintert, und nußentragend werden aufweisen können, einem jeden von ihnen zweien kaiserliche Dukaten zum Geschenke abzureichen allerhöchste festgesetzt worden. Povzetek: Za razširitev gojenja čebel, bo vsem kmetom v spodnji Avstriji, ki bodo imeli konec aprila 1774 vsaj petnajst čebeljih panjev in bodo gojili čebele po odličnem postopku čebelarskega učitelja Janše, izplačana nagrada dva cesarska dukata.
Marec 1773	Janša zaprosi vlado za pomočnika; prošnja je bila odobrena po njegovi smrti: po Janševi smrti je bil imenovan za c. k. učitelja čebelarstva njegov učenec: Josip Münzberg;
13. sept. 1773	Janša na Dunaju umre za vročinsko boleznijo; v Janševi zapuščini je najden tudi rokopis njegove druge knjige; našel ga je Janšev učenec Joseph Münzberg.

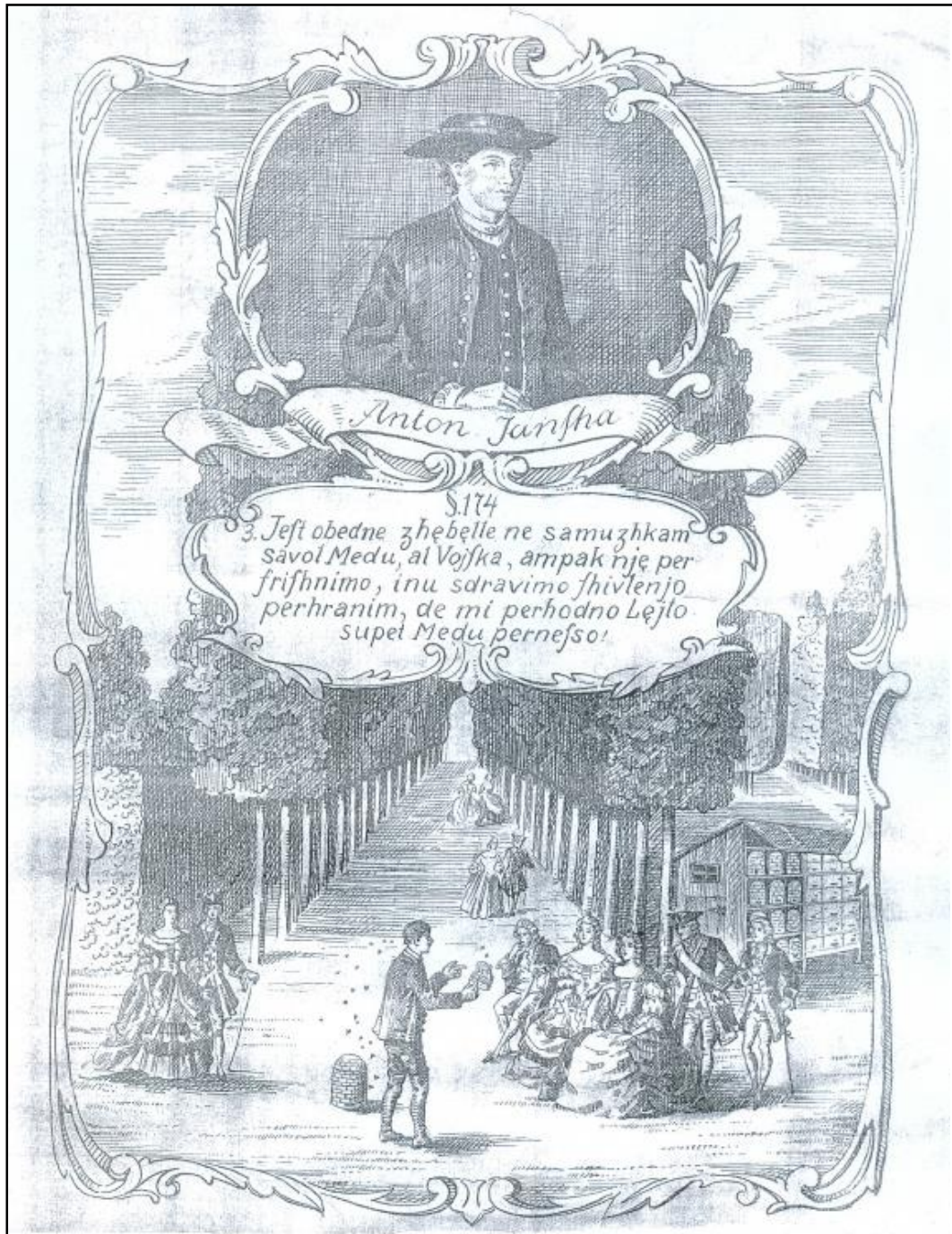
1774	Janšev učenec Kratzer izda knjigo o Janševem čebelarskem nauku – nov avstrijski način gojenja čebel: Physikalisch-praktische Diskurse über die sammtliche Bienenzucht zum Nutzen und Unterricht für alle ökonomischen Liebhaber der neu eingerichteten oesterreichischen Bienenpflege (prevod: Fizikalno-praktični pogovori o celotnem čebelarstvu za rabo in pouk za vse gospodarske ljubitelje novega avstrijskega načina gojenja čebel). Wien, 1774, 154 strani http://gdz.sub.uni-goettingen.de/dms/load/img/?PPN=PPN636577872&IDDOC=613467 – 7.4.2013).
1775	Janšev učenec Joseph Münzberg, ki je v Janševi zapuščini našel rokopis, izda Janševo drugo knjigo Vollständige Lehre von der Bienenzucht (prevod: Popolni nauk o čebelarstvu) - (o izidu knjige poroča tudi Wiener Zeitung, 11. Oktober 1775, str. 15): Des Anton Janšha sel. sehr erfahrenen Bienen- wirthes und f. l. Lehrers der Bienenzucht zu Wien hinterlassene vollständige Lehre von der Bienen- zucht, herausgegeben und verlegt von dessen Nachfolger in seinem Lehramte, Joseph Münz- berger. 8vo mit Kupfern 1775. geb. 1 fl. 6 kr. angebunden 1 fl. - prvi ponatis: 1777, - drugi ponatis: 1790 (http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-NNKCA1Z6 – 26. 3. 2014), - tretji ponatis 1807 (Kuralt), - v slovenskem jeziku izdana 1792 (prevod Goličnik), 1906 (prevod Rojina), 1922 (ureditev in prevod Rojina) - Virtualen vpogled v original druge Janševe knjige je na spletnem naslovu: (http://www.dedi.si/virtualna-knjiga/15701 - 26. 3. 2014) - Spletna dostopa na DLIB.si: Janša, Anton, Goličnik, Janez (1792). Antona Janshaja zessarskiga zhebellarja Popolnoma podvuzhenje sa vsse zhebellarje. http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-QREQVXDZ – 26. 3. 2014 Janša, Anton (1906). Popolni nauk o čebelarstvu. Po Jož. Münzbergovi izdaji prestavil za slovenske čebelarje Frančišek Rojina, nadučitelj v Šmartnem pri Kranju in urednik Slov. Čebelarja. S 45 podobami. - Izdalo Slovensko osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani. Založil I. N. Babnik. http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-91XPSB31 – 26. 3. 2014 - Tretja slovenska izdaja je iz leta 1922 (nadaljnje izdaje so razvidne na Cobiss-u).

25. februar 1775 in 6. marec 1776	Preselitev čebelarske šole iz Augartna na Belveder (Wiener Zeitung, 25. februar 1775): M a c h r i c h t. Die preiswürdigste Sorgfalt Ihrer Kaiserl. und k. k. Majestäten für all und jede gemeinnützliche Gegenstände der Landwirthschaft erhellet nebst anderen erhaltenen Beyspielen nicht minder auch aus diesem, daß von Ihren Majestäten bey gegenwärtigen Veränderungen so unter allerhöchster Veranstellung mit dem k. k. Augarten in der Leopoldstadt zeithero vorgenommen werden, zugleich auch auf die daselbst zum öffentlichen Unterricht in der Bienenzucht vorhin aufgestellt gewesene Bienenzucht die allermildeste Rücksicht getragen wurde. Zufolge tiefer weisesten Fürsorge nun, und auf allerhöchste Veranlassung, hat nunmehr der k. k. Lehrer der Bienenzucht Herr Joseph Münzberg sowohl seinen künftigen Wohnplatz in dem bekannten Belvedere am Rennwege alhier als auch beynebens einen zum ferneren öffentlichen Unterricht in der Bienenzucht sehr dienlichen Lehrort in dem nebenstehenden sogenannten Thiergarten alda erhalten. Welche Veränderung man also zu dem Ende hat bekannt machen wollen, damit sich theils auswärtige Liebhaber der Bienenzucht mit künftigen Bestellungen dahin zu wenden, theils aber diejenigen, welche an dem mit dem Frühjahr zu eröffnenden Unterricht in der Bienenzucht Theil zu nehmen gedenken, wo sie sich hinfüran einzufinden haben, vorläufig wissen mögen. O tem piše tudi Wiener Zeitung, 6. marec 1776: Von der k. k. Bienenschule alhier im Belvedere wird der öffentliche Unterricht in der Bienenzucht, sobald es eine gelindere Frühlingswitterung zuläßt, wieder angefangen, und wie vorhin zu den gewöhnlichen Abendstunden im dasigen Bienengärten fortgesetzt werden; welches also den Liebhabern der Bienenzucht, insonderheit denjenigen, die sich in diesem Fache der Landwirthschaft vorzüglich üben wollen, gehöhrig erinnert wird.
--	---

8. april 1775	Čebelarški patent in inštrukcije za čebelarske mojstre; zaukazano med drugim, da se mora čebelariti po Janševih načelih - http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=tgb&datum=1776&page=205&size=45 – 26. 3. 2014.
1775 in pozneje	Nove čebelarske šole: Dunajsko Novo mesto (leta 1775 - vodil jo je učitelj čebelarstva Georg Rohrmoser, ki je bil Janšev učenec), Praga (1776), Brno (vodil jo je duhovnik Martin Klimma), Gradec (ustanovila jo je Štajerska kmetijska družba), Lvov (leta 1806, vodil jo je Martin Kuralt, ki je bil Janšev učenec), Innsbruck (ustanovljena je bila stolica za trajno utemeljitev čebelarstva – Wytopil (1900) domneva, da so bile take šole ustanovljene tudi v Salzburgu, Pragi in Bratislavi) Debevec (1951) piše, da je bila l. 1776 po dunajskem vzgledu ustanovljena čebelarska šola v Novem Kninu na Češkem (učitelj je bil Janšev učenec Hollmann). Na Hrvaškem je bil prvi učitelj čebelarstva Anton Gruber.
1784	Pösel Joseph. Gründlich- und vollständiger Unterricht sowohl für die Wald- als Garten-Bienenzucht, in den Churpfalz-Bayerischen Ländern. München 1784, 288 strani http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89098874126;q1=P%C3%B6sel%20Joseph – 10. 12. 2014 Pösel (1784), str. 174 Prevod: Iz pripovedovanja samega gospoda Janše, kaj je vplivalo na izdelavo in uporabo lovilne vreče za roje, je naslednji dogodek: Ko je enkrat še na Kranjskem v svoji domovini stal pri svojem čebelnjaku z eno vrečo, kamor je običajno zletel roj, je začel istočasno rojiti tudi drugi panj.... Pomemben zapis, ki dokazuje, da je Janša čebelaril že doma na Kranjskem
1812	V sestavku Was that Österreich während eines Zeitraumes von 44 Jahren für die Vervollkommnung und allgemeine Verbreitung der Bienenzucht (1812) je opisano avstrijsko čebelarstvo po letu 1769. Poudarjena je ustanovitev prve javne glavne čebelarske šole v Augartnu, ki je bila za poslušalce brezplačna. Opisano je delo prvega učitelja čebelarstva Antona Janše. Poučeval je o prehrani, razmnoževanju in gojenju čebel, odgovarjal na vprašanja o čebelarjenju in vozil čebele na pašo. Svojim poslušalcem je lahko podelil spričevalo, če so opravili izpit. V nadaljevanju so opisani ukrepi v naslednjih letih.

1820	Hietzinger Carl. Statistik der Militärgränze des österreichischen Kaiserthums. Drugi del, prvi oddelek. Dunaj 1820, 468 strani V 40. poglavju opisuje čebelarstvo (str. 193 – 202) in med drugim navaja: Jedes der kroatischen und slawonischen Regimenter mußte einen Unteroffizier in die zu Wien errichtete öffentliche Bienenschule schicken, und von dem daselbst angestellten berühmten Lehrer Jantscha unterrichtet kehreten diese Abgeordneten in ihre Bezirke zurück, um das Erlernte dort zu verbreiten ; Prevod: Vsak hrvaški in slavonski regiment je moral poslati enega podoficirja na javno čebelarsko šolo na Dunaju, in ko so bil podučeni od tamkajšnjega postavljenega slavnega učitelja Janše, so se vrnili v svoje okraje, da bi tu širili naučeno.
1838	Annalen der k.k. Landwirtschafts-Gesellschaft in Laibach, 1830, II Abtheilung, II. Heft, str. 37 – 38. Laibach 1838 Janscha's Unterricht in der Bienenzucht betreffend 10) Janscha's Unterricht in der Bienenzucht betreffend. Die k. k. steyermärkische Landwirthschafts-Gesellschaft hatte sich mit Note vom 5. November 1829 an diese Gesellschaft mit der Anfrage gewendet, ob die Gesellschaft nicht geneigt wäre, von der letzten Ausgabe des Janscha'schen Werkes über die Bienenzucht in krainischer Sprache, welche in Krain auch bereits vergriffen ist, eine neue Auflage zu bewerkstelligen, damit außer dem eigenen Bedarfe im illyrischen Königreiche auch noch die kleinere Anzahl Bienenzüchter in den windischen Gegenden von Steyermark, welche bereits hierauf 200 Exemplarien subscribirt haben, 38 versehen werden könnten, wobei jedoch ausdrücklich bemerkt wurde, daß das Exemplar mit sieben Steindrucktafeln nicht über 20 fr. M. M. zu stehen kommen darf. Ueber vorläufig gepflogene Rücksprache mit den hierortigen Buchdruckern, welche jedoch keinen günstigen Erfolg hatte, war man bemüht, der steyermärkischen Gesellschaft zu erwiedern, daß es sich nicht erwarten lasse, daß hierlandes hinreichende Subscribenten aufgebracht werden dürften, weil die meisten Mitglieder mit diesem Büchlein versehen sind, für ledigliche 200 Exemplarien aber, die in Steyermark abgenommen werden wollen, kein hiesiger Buchdrucker die Auflage übernehmen zu wollen sich herbeilasse, auch solche nicht übernehmen könne, weil es vorausgesetzt wird, daß um das hohe Imprimatur zu erhalten, erst das Verlagsrecht dargethan werden müsse, welches, wenn es auch dem ursprünglichen Verleger überlassen werden sollte, doch ohne Honorar nicht geschehen dürfte. Diesem hat man noch die Bemerkung beigelegt, daß der Kreisbuchdrucker in Cilli, Joseph v. Bacho, voriges Jahr mit einer Zuschrift an diese Gesellschaft sich verwendet, und einige Exemplarien des frägliehen Bienenbüchleins á 20 fr. M. M. angetragen habe, welche man aber aus obigen Ursachen nicht abgenommen hat, somit vielleicht auf diesem Wege dem dort eintretenden Bedürfnisse abgeholfen werden dürfte. Indessen bleibt der diesseitige Wunsch immer rege, für die so vielen nachbarlichen Freundschaftsbezeugungen Gegendienste leisten zu können.

Janša poučuje čebelarstvo v Augartnu

Jezikovna posodobitev:

Ne morim čebel, da bi dobil medu in voska, temveč jih ohranim čvrste in zdrave, da mi prihodnje leto zopet nabirajo med (tekst iz § 174. – Janša, Anton: Popolni nauk o čebelarstvu).

VIRI:

1. Anton Janša. Obris njegovega življenja. str. 1 - 5. V: Anton Janša. Popolni nauk o čebelarstvu. Prevod Frančišek Rojina. Ljubljana 1906, 139 strani (<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-91XPSB31> – 18. 8. 2014)
2. Anton Janscha – Wikipedia. (http://de.Wikipedia.org/wiki/Anton_Janscha – 24. 1. 2013)
3. Anzeige. K.K. allerg. privil. Realzeitung der Wissenschaften und Künste. 12 zvezek. 27. marec 1773, str. 183 – 184. (https://books.google.si/books?id=Eg1fAAAAcAAJ&vq=janscha&dq=REALZEITUNG+1773&hl=sl&source=gbs_navlinks_s – 17. 4. 2015)
4. Ehrenfels, Joseph Michael. Bienenzucht nach Grundsätzen der Theorie und Erfahrung. Erster Theil, Prag, 1829, 334 strani (http://books.google.si/books?id=maw1AAAAAAAJ&dq=ehrenfels&hl=sl&source=gbs_navlinks_s – 29.1.2014)
5. Glavar, Peter Pavel. Odgovor na predlog za izboljšanje čebelarstva v c. kr. dednih deželah. str. 11 – 38. Napisano 1768, prevod Mihelič Stane. V: Mihelič, Stane. Anton Janša. Slovenski čebelar. Čebelarско društvo za Slovenijo. Ljubljana 1934, 163 strani
6. Glavar, Peter Pavel. Vorschlag Beantwortung zur Verbesserung der Bienenzucht in den Kaysl. Königl. Erb-ländern (Prevod: Predlog odgovora za izboljšanje čebelarstva v c. kr. dednih deželah). Iz leta 1768, 26 strani. (AS SI 869 Glavar Peter Pavel, 1751 – 1784)
7. Gregori, Janez. Peter Pavel Glavar in njegovo mesto v slovenskem čebelarstvu. CXII(2010)2, str. 55 – 56, Slovenski čebelar – (<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-QLFAXAME> – 25. 6. 2014)
8. Heinrich, Hermann. Klagenfurt, wie es war und ist. Klagenfurt, 1832, 284 strani
9. Heinrich, Hermann. Handbuch der Geschichte des Herzogthumes Kärnten in Vereinigung mit den österreichischen Fürstenthümern. II. Band, 2. Heft. Klagenfurt 1853, 423 strani (<http://books.google.si/books?id=ZWdAAAAAYAAJ&printsec=frontcover&hl=sl#v=onepage&q&f=false> – 30. 1. 2014)
10. Korsemka, Anton. Unterricht von der Bienenzucht in Bayern. 1771, 146 strani. (https://books.google.si/books?id=gxhBAAAAcAAJ&printsec=frontcover&dq=Unterricht+von+der+Bienenzucht+in+Bayern&hl=sl&sa=X&ei=P8N1Vb3wleTC7ga2xYK4CQ&redir_esc=y#v=onepage&q=Unterricht%20von%20der%20Bienenzucht%20in%20Bayern&f=false – 8. 6. 2015.)
11. Kotnik, France. Potovanje po Koroškem leta 1795. (1951)III – IV, str. 361 – 366, Slovenski etnograf (<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-VVPQ38HT> – 6. 7. 2014)
12. Kratzer, Johann Augustin. Physikalisch-praktische Diskurse über die sammtliche Bienenzucht zum Nutzen und Unterricht für alle ökonomischen Liebhaber der neu eingerichteten oesterreichischen Bienenpflege. Wien, 1774, 154 strani (<http://gdz.sub.uni-goettingen.de/dms/load/img/?PPN=PPN636577872&IDDOC=613467> – 7. 4. 2013)

13. Mihelič, Stane. Anton Janša. Slovenski čebelar. Njegovo življenje, delo in doba. Ljubljana 1934, 163 strani
14. Nachricht an das Publikum. Realzeitung, 21. Zvezek, 29. Maj 1773, str. 326 – 327 (https://books.google.si/books?id=Eg1fAAAAcAAJ&dq=REALZEITUNG&hl=sl&source=gbs_similarbook – 30. 8. 2015)
15. Nachricht. Drittens. K.K. allerg. privil. Realzeitung der Wissenschaften und Künste. 12 zvezek. 21. avgust 1773, str. 514. (https://books.google.si/books?id=Eg1fAAAAcAAJ&vq=janscha&dq=REALZEITUNG+1773&hl=sl&source=gbs_navlinks_s - 17. 4. 2015)
16. Nachricht. Drittens. Wienerisches Diarium. 21. avgust 1773, Nr. 67, str. 6 (<http://anno.onb.ac.at/cgi-content/anno?aid=wrz&datum=17730821&seite=6&zoom=33> - 17. 4. 2015)
17. Navratil, Ivan. Anton Janša, slavni kranjski čebelar. V: Spomenik o šestoletnici začetka Habsburške vlade na Slovenskem. Matica Slovenska, Ljubljana 1883, str. 139 – 166
18. Navratil, Ivan. Anton Janša. Rokopis, 1886(?), 12. strani. Arhiv republike Slovenije: SI AS 621/305/9
19. Pechhacker, Hermann. Die Bienenkunde in Österreich. 1. September 2003, str. 15 – 45, Denisia. (http://www.landesmuseum.at/pdf_frei_remote/DENISIA_0008_0015-0045.pdf - 30. 1. 2014)
20. Perc, Martin. Anton Janscha: erster kaiser. königl. Lehrer der Bienenzucht in Wien: 1775 – 1925. Celje 1925a, 23 strani
21. Pirjevec, Avgust. Janša Anton. Slovenski biografski leksikon (Elektronski vir) 1925 - 1991. Ljubljana 2009a. (<http://www.slovenska-biografija.si/iskanje/?q=jan%C5%A1a> - 18. 8. 2014)
22. Preisfrage für die Bienenzucht. K.K. allerg. privil. Realzeitung der Wissenschaften und Künste. 12 zvezek. 15. maj 1773, str. 299. (https://books.google.si/books?id=Eg1fAAAAcAAJ&vq=janscha&dq=REALZEITUNG+1773&hl=sl&source=gbs_navlinks_s - 17. 4. 2015)
23. Raič, Slavko. Anton Janša. Njegovo življenje in delovanje. Ljubljana 1934, 8 strani
24. Riem, Johann, Steinmetz, Johann Friderich, Loewe, Gotlieb. Physikalisch-oekonomische Bienenbibliothek. Erste Lieferung. Bresslau 1776, 128 str. (http://books.google.si/books?id=qI9IAAAAMAAJ&pg=PA121&dq=WIENER+REALZEITUNG+1771&hl=sl&sa=X&ei=uhZaUrWNN6nN0QW7t4CQBg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false – 13. 10. 2013)
25. Schirach, Adam Gottlob. Bayerischer Bienen-Meister : oder deutliche Anweisung zur Bienen-Wartung. München 1770, 244 strani ([http://books.google.si/books/about/Bayerischer Bienen Meister oder deutlich.html?id=VC7AAAAcAAJ&redir_esc=y](http://books.google.si/books/about/Bayerischer+Bienen+Meister+oder+deutlich.html?id=VC7AAAAcAAJ&redir_esc=y) – 23. 12. 2014)
26. Schlegel, Julius Heinrich Gottlieb. Reise durch einige Theile vom mittäglichen Deutschland und dem Venetianischen. Erfurt 1798, 404 strani

27. Stabej, Jože. Stari zapisi o čebelah in čebelarstvu. 55(1953)6, str. 145 - 148 in št. 7 - 8, str. 181 - 185 in št. 9. str. 232 - 237 in št. 10, str. 262 - 266 in št. 11, str. 297 - 302 in št. 12, str. 321 - 327 in 56(1954)5 - 6, str. 133 - 140 in št. 7 - 8, str. 188 - 191 in št. 9 - 10, str. 238 - 241 in št. 11 - 12, str. 286 - 287 in 56(1955)1 - 2, str. 30 - 32 in št. 3 - 4, str. 83 - 86 in št. 9 - 10, str. 224 - 226 in št. 11 - 12, str. 269 - 272, Slovenski čebelar – (<http://dlib.si> – 27. 06. 2014)

28. Was that Oesterreich während eines Zeitraumes von 44 Jahren für Vervollkommnung und allgemeine Verbreitung der Bienenzucht. (1812)49, str. 291 – 294. Vaterländische Blätter für den österreichischen Kaiserstaat. (<http://anno.onb.ac.at/cgi-content/anno?aid=vlb&datum=18120617&zoom=33> – 2. 1. 2015)

29. Wurzbach, Constantin. Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich. 10 del. Wien 1863, 514 strani ([http://reader.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb10799131_00097.html - 08](http://reader.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb10799131_00097.html-08), 01. 2014.)

30. Woltersdorf, Ernest Gabriel, Kopitar, Jernej. Die Illyrischen Provinzen und Ihre Einwohner. Dunaj 1812, 579 strani (http://books.google.si/books?id=X8U3AAAAYAAJ&printsec=frontcover&dq=die+Illyrischen+Provinzen+und+ihre+einwohner&hl=sl&sa=X&ei=KoXxU-fmM63Q7AbdxIDIBw&redir_esc=y#v=onepage&q=bienenkrieg&f=false – 18. 8. 2014)

31. Wytopil, Franz. Die Kaiserl. Königl. Bienenschule in Wien 1770 – 1781. 32(1900)6, str. 109 - 118, Bienen-Vater

Rodica, 04. 12. 2015.

Podatke zbral in uredil:
Zasl. prof. dr. Andrej Šalehar

Mail naslov:
andrej.salehar@bf.uni-lj.si